

"ה

תקבלתי

לעבודה! אתן לא מאמינות! זה לא יכול להיות, זה לא הגיוני... אני ממש רועדת מהתרגשות... הם אמרו לי שאני עושה רושם של בחורה רצינית, משרדת ביטחון, וש מאוד היו שמחים להעסיק אותי. אתן תעשו לי חגיגה כשאעזוב נכון? בקריאות השמחה הללו שהרעימו באווירה התפרצה שירה (השם האמיתי שמור במערכת) לתוך חנות "הבוידעם", שבשלב זה של בוקר חורפי ירושלמי עוד הייתה ריקה מאנשים למעט המוכרות, מנהלת החנות, ואני שבאתי לראיין את אחת מהן. קריאות השמחה גרמו לכל המוכרות התרגשות גדולה, כולן ללא יוצא מן הכלל ניגשו לחבק אותה, לאחל לה בהצלחה ולשמוע יותר פרטים על התפקיד החדש שקיבלה, מאחלות לעצמן שגם הן תמצאנה בקרוב עבודה חדשה.

לאחר שנרגעה מעט ההתרגשות במקום, ניגשתי גם אני לאחל לשירה בהצלחה ולשאול באיזה תפקיד נכסף וחשוב היא זכתה. סוערת ונרגשת הסבירה לי שקיבלה עבודה כחברנית בבית מלון. מיותר לציין שהפתעתי הייתה גדולה שכן מדובר בעבודה קשה שלא בדיוק מתעשרים ממנה. אלא ששירה כמו רוב הבחורות שעובדות בחנות

←

עובדות החנות "בוידעם" לא מראות כלפי חוץ את הקשיים, אבל כשהתדמית החיצונית מתקלפת מתגלה עולם מורכב וסבוך של מחלות נפש שונות המקשות על התפקוד היומיומי. באמצעות עבודה בחנות יד שנייה ייחודית הכוללת גם הדרכה מקצועית, טיפול צמוד ובעיקר מאפשרת קהילה תומכת, הן רוכשות כלים וביטחון כדי לצאת אל החיים. במקום בו אופנה, מיחזור ועסק חברתי נפגשים.

עולות על המסלול

נאוה סטולר • צילום: ורד בבאי
הדס פרוש פלאש 90

ואז גם הכירה את בעלה שעוסק בנגרות. לאחר שיצאו שלוש שנים, החליטו להינשא. היא הייתה אז בת 17 ("הוא עסף אותי באהבה כמו אבא"). הקשיים החלו בגיל 19 כשהרוש מצאה עצמה אֵם לתינוקות קטנה. "היה לי מאוד קשה לטפל לבדי בתינוקות. לא הייתה לי אימא או מישהי אחרת שיכלה להדריך אותי. עמדתי בפני לא מעט לחצים ואז גם החלו להגיע הדיכאונות. הייתי מסתגרת בחדרי ימים שלמים - לא אוכלת, לא שותה ובוכה לא מעט, עד שאיכשהו הצלחתי לצאת מהמצב ולתפקד, בעזרת סיוע של אנשי מקצוע וכדורים. לאורך

וחצי. החלום שלה, כשתצא מהמקום, הוא להיות סייעת לילד ואולי אפילו ללמוד מקצוע נוסף. החשיפה לא קלה להרוש, אך היא מוכנה לעשות זאת כדי לעזור לאנשים אחרים במצבה. "אנשים רבים סובלים ממחלת נפש כזו או אחרת, ומה שחשוב לדעת זה שניתן להתמודד עם המחלה ולכן גם לא צריך להסתיר או להתבייש בה". הרוש סבורה שהשורשים למחלת

גיא אביהוד: "פגועי נפש זקוקים לתקופה של 'אחרי המשבר' כדי להבין למה לא הצליחו למצוא את הכוחות להתמודד עם המחלה ואיך מתמודדים נכון. לא לתת לקושי הנפשי לנהל אותם, אלא ללמוד להתמודד עם הבעיה".

הנפש אצלה מקורם בילדות הקשה שחוותה: היא נולדה בשכונת קטמון בירושלים להורים שהחליטו להתגרש כשהייתה בת שש. לאחר גירושי ההורים, נשלחה ללמוד בפנימייה חרדית לבנות בירושלים, שם שהתה מכיתה א' ועד כיתה ח'. בסופי שבוע הייתה באה המשפחה לקחת אותה לבית אימה. מקרה אחד נחקק בזיכרונה, כאשר בערב ראש השנה, אימה שכחה לבוא ולקחת אותה מהפנימייה והיא הלכה לחפש אותה בשוק, כיוון שידעה שבשעות אלה היא מסתובבת שם. כך הלכה סחור סחור בין הרוכלים בשוק עד שפגשה את אימה. כיוון שהאם לא ממש הצליחה לתפקד, גידלו אותה סבתה ואחי אימה. "אני זוכרת שהייתי די מכוונת בעצמי. היו לי חברות, אך העדפתי להיות עם עצמי. כשהייתי בכיתה ב' נפטרה סבתי וזה מבחינתי היה אירוע טראומטי". בגיל 12 עברה ללמוד בסמינר הישן בירושלים, שם למדה כשנתיים אך לא הצליחה לסיים. "החינוך החרדי לא התאים לי, הוא היה שונה מאוד ממה שראיתי בבית ולכן החלטתי לעזוב". בהמשך, עשתה קורס מטפלות

שייכת לקבוצת אנשים באוכלוסייה המוגדרים כפגועי נפש. עבורם, מציאת עבודה באופן עצמאי היא לא דבר של מה בכך ודורשת לא מעט מאמצים ויכולת להתגבר על כל מיני קשיים נפשיים. בשביל שירה, מדובר בהתקדמות גדולה ומשמעותית, צעד נוסף בשיקום וחזרה לחיים תקינים וסימומה של תקופה בה עברה בחנות 'הבוידעם'.

כבר לא שקופה

החנות לבגדי יד שנייה הממוקמת במחסן סמוך לקניון הדר בשכונת תלפיות הירושלמית, היא פרויקט מיוחד במינו שנועד לקדם אנשים פגועי נפש ולאפשר להם לאחר תקופה של שנה בחנות, שבה הם זוכים לליווי משמעותי של מרפאה בעיסוק לצד אנשי סיוע נוספים, לצאת לשוק הפרטי ולהשתלב בעבודה. בחנות המשתרעת על פני שטח לא קטן, ניתן למצוא מבחר גדול של בגדי ילדים ותינוקות, בגדי גברים ונשים, צעצועים, כלי בית, תכשיטים, נעליים ועוד. את הבגדים תורמים האנשים הרבים הפוקדים את החנות ולעיתים מקבלים סחורה עודפת מחנויות או ממצעבים. על מיון התרומות מופקד צוות העובדות המונה 17 נשים ועובד אחת, כאשר הכספים שמתקבלים מהמכירות בחנות משמשים לתשלום משכורתן. אחת מאותן העובדות היא אורנה הרוש (49), אחראית משמרת הנמצאת במקום כשמונה חודשים, מה שהופך אותה לוותיקה. תוך כדי שאנחנו משוחחות, מדי פעם היא עוצרת כדי ללמד עובדת חדשה כיצד להעביר מוצר בקופה, או כדי לסייע ללקוחה לבחור בגד. במבט מהצד קשה למצוא איוושהי עדות לקיומה של בעיה נפשית אצלה. הרוש, אישה נאה ומטופחת, עדינה מאוד, מעידה על עצמה כמי שסובלת במשך שנים ממאניה דפרסיה, מה שלעיתים מקשה עליה את התפקוד היומיומי. היא משקיעה מאמצים רבים כדי להתגבר על הקושי ולתפקד באופן נורמטיבי. היא נשואה ואם לארבעה ילדים בוגרים, שניים מהם נשואים. לחנות היא מגיעה ממבשרת ציון שלוש פעמים בשבוע למשמרת של שלוש שעות

אורנה הרוש: "הילדים לא תמיד מבינים את הקשיים. הבת הקטנה אומרת לי כל הזמן שהיא לא מבינה למה אני צריכה לקחת כדורים".

להתפרצות של דיכאונות. בנוסף, אני לומדת לדבר עם אנשים ולא להיפגע מכל דבר קטן, כי אני אדם מאוד פגיע. למדתי גם לתת הוראות לאנשים, מה שמאוד לא מתאים לאישיות שלי".

איך את מתמודדת עם לחצים בחנות, מספר רב של אנשים בקופה או קונים לא נחמדים? "ראשית, אני לוקחת נשימה עמוקה, מרגיעה את עצמי וזה עוזר. לפעמים מגיעים לעזור לי, למרות שאני מעדיפה להתמודד לבד. וכן יש מצבים מלחיצים, אבל לומדים להתמודד".

את עוד שלושה חודשים מסיימת את השנה שלך כאן. איך התחושות לקראת העזיבה?

"אני שמחה לצאת למקום אחר ולהתקדם בחיים. מצד שני נוצרו קשרים טובים עם אנשים במקום ולכן יהיה קשה לעזוב".

"פשוט רוצה לחיות"

רמה דהן (60) עבדה אף היא עד לפי חודש בחנות. כיום היא מדריכה שיקומית בעמותת "אנוש", העוסקת בשיקום נפגעי נפש בקהילה. עד לעזיבתה, הייתה דהן דמות מרכזית ומשמעותית מאוד בחנות. היא הייתה שם למן היום הראשון שבו נפתחה החנות. שמה גם עלה בלא מעט שיחות עם הבנות. כולן אמרו שאני חייבת לפגוש את 'רמה', שהיא הרוח החיה מאחורי המקום. ואכן דהן לא מאכזבת. הביטחון העצמי שהיא מקרינה והחיוכים שהיא מפזרת לכל עבר לא מעידים כהוא זה על הבעיה הנפשית ממנה היא סובלת, או על החיים הטרגיים שעברה. כשאנחנו מתיישבות לשיחה אחת על אחת, יורדת המעטפת החיצונית והסיפור שנחשף לא קל. קשה לה להיפתח ולספר את

איך הילדים מגיבים למצבי הרוח ולקשיים שאת חווה? "הילדים לא תמיד מבינים את הקשיים. הבת הקטנה אומרת לי כל הזמן שהיא לא מבינה למה אני צריכה לקחת כדורים". לכוידעם הגיעה הרוש בזכות המלצה של עובדת סוציאלית ומאז היא מרגישה שהיא נמצאת במקום הרבה יותר טוב. "המקום הזה נותן לי תחושה שאני שווה משהו, שיש לי יכולות ושאיני לא אדם שקוף. הוא נותן לי כוחות וכלים להתמודד עם הקשיים שלי. אני לומדת פה איך לא להיכנס ללחצים, מה שגורם

רמה דהן: "במשך שנים ברחתי לכל מיני מקומות, בין היתר לסמים ואלכוהול כדי לא להרגיש כלום, לא לחוות כאב או פחד, לא להתמודד עם קשיי החיים".

השנים עבדתי בכל מיני עבודות, בין היתר כמטפלת וככוח עזר. באף מקום לא הצלחתי להתמיד. כל הזמן היו לי עליות וירידות, תקופות טובות יותר ופחות".

הסיפור האישי שלה. בדומה להרוש, היא עושה זאת אך ורק כדי לעזור לאנשים נוספים שנמצאים במצבה. היא נולדה בבית נורמטיבי לחלוטין, חם ותומך, בשכונת אבו טור הירושלמית, להורים ממוצא אלג'יראי. בתיכון הכירה את אהבת חייה ודי מהר נכנסה להיריון. בגיל 18 הפכה אֵם ל"תינוק קטן ומקסים שבהמשך גדל והפך לבחור מדהים", היא מוסיפה ואומרת, "עד ליום בו נרצח". רצונה העז להביא ילדים נוספים לעולם לא צלח, למרות טיפולים שעברה, וכך מצאה עצמה נותרת עם זיכרון הבן היחיד - אהבת חייה.

עבור דהן זה לא היה השבר היחיד והראשון שחוותה, אם כי הוא הותיר צלקות עמוקות בנפשה. בגיל צעיר יחסית איבדה גם את בעלה שנרצח אף הוא. "אהבתי מאוד את בעלי, זאת הייתה אהבה שלא הספקתי למצות אותה. שנים רבות כעסתי עליו שהוא העז להירצח ולנטוש אותי. היום לאחר שנים של טיפולים נפשיים ואמונה בבורא עולם, שחררתי את הכעסים. אני מבינה היום שיש דברים שלא תלויים בנו, ומצד שני יש בי גם הרבה מהכרת הטוב, על הדברים הטובים שמתרחשים בחיי". דהן מסרבת להיכנס לפרטים בכל הנוגע לנסיבות מותם של יקיריה. אך נראה שלמרות שחלפו שנים, הכאב עדיין חזק וצורב וכן גם הגעגועים.

בגדים מחנות
הבידעם

רמה דהן: "החלטתי לאמץ את המחלה שלי - את הסכיזופרניה, להשלים איתה ולטפל בה. הפעם גם הרופאים לא ויתרו לי"

"למרות שהילד שלי מת הוא ממשיך ללוות אותי. אני חיה למענו ושומרת על עצמי למענו. הלב שלי מרוסק מגעגועים ואני אכולת רגשות אשם על שלא הייתי שם בשבילו. הבית שלי הפך למעין 'בית מקדש' עבורו. אני מדברת איתו בכל יום וגם מרגישה שהוא עונה לי. איך שאני נכנסת הביתה דבר ראשון אני מנשקת את התמונה שלו. אימצתי לי תובנה שהוא נמצא בעולם שכולו טוב וזה מה שעוזר לי לחיות".

עד לפני שנתיים אמרו לדהן שהיא סובלת מהפרעת אישיות. לאחר בחינה מחודשת של מצבה, הבינו הרופאים שהיא סובלת מסכיזופרניה. "לאורך השנים היו לי לא מעט אשפוזים כתוצאה מדיכאונות ופחדים שחוויתי, כמו חרדת נטישה וחשש מכישלונות. הייתי נכנסת לדיכאונות, מסתגרת בחדרי ומתנתקת מהעולם, לא אוכלת ולא שותה, מפסיקה לקחת את התרופות. הייתי גם שומעת כל מיני קולות. כך זה נמשך בכל פעם עד שמישהו מבני המשפחה היה מופיע ומאשפז אותי. לפני שנים הרפואה לא הייתה

מתקדמת כל כך ולא ידעו את מה שיודעים היום. כשאני מסתכלת על חיי במבט לאחור, אני חושבת שייתכן שהילדות שלי הייתה נראית אחרת אילו הייתי מאובחנת בגיל צעיר. במשך שנים ברחתי לכל מיני מקומות, בין היתר לסמים ואלכוהול כדי לא להרגיש כלום, לא לחוות כאב או פחד, לא להתמודד עם קשיי החיים".

היציאה לשוק העבודה הגיעה בשלב מאוחר בחייה, כיוון שבתפיסת העולם ממנה דהן מגיעה היה ברור שתפקיד הגברים הוא לעבוד ולפרנס. רק אחרי שבעלה נרצח היא החליטה לצאת לעבוד. "עד שבעלי נרצח לא חשבתי שאישה צריכה לקום בוקר ולדאוג לעצמה. רק לאחר שנותרתי בגפי וגם נוצר צורך כלכלי, החלטתי לצאת לעבודה. כיוון שנגמלתי בעצמי מסמים, עבדתי עם נוער בסיכון ואנשים שנגמלו מסמים. בהמשך עבדתי בכל מיני חנויות בגדים, אבל בשום מקום לא התמדתי לאורך זמן".

האשפוז האחרון, שהיה גם הקשה מכולם, הוביל את דהן להחלטה שהפעם היא יוצאת מזה. "הפעם האחרונה שהתאשפזתי הייתה בערב פסח. הגעתי למצב מאוד לא טוב, כי נגמר לי הכוח. זה היה אחרי האזכרה של בני, אלה ימים מועדים לפורענות אצלי. שלושת חודשי האשפוז היו קשים מאוד, אבל מצד שני הכי אפקטיביים. פעם ראשונה

קמפיין חברתי

סטודנטיות ממכללת "אמונה" בתצוגת אופנה מיוחדת

לכבוד פתיחת החנות החדשה של "הבידעם" במרכז העיר ירושלים, התגייסו סטודנטיות ממכללת "אמונה" והרימו קמפיין אופנה ירושלמי כשהן לבושות בבגדי החנות. על ההפקה ניצחו מורן דהאן והסטייליסטית טל גרינברג. הצילומים, שהתרחשו בלוקיישנים שונים ברחבי ירושלים, נועדו לעורר הודעות ואהדה לעיר הבירה שלנו שסבלה מתקופה לא קלה בחודשים האחרונים על רקע אירועי הטרור שפקדו אותה.

משמאל לימין: רחלי וליך למטה: עדן, סטודנטיות ממכללת "אמונה" בבגדי הבידעם. צילום: הדס סלם

"לגמרי. פעם חשבתי שמי שמבקש עזרה הוא אדם חלש, היום אני מבינה שמי שמבקש עזרה פשוט רוצה לחיות".

לומדים לנהל את המחלה

"החלום שלי הוא להקים רשת שלמה של הבידעם בכל רחבי הארץ, שתסייע לכמה שיותר אנשים פגועי נפש להשתקם ולחיות חיים מלאים ובריאים", מצהיר גיא אביהוד (40) אחד מהיוזמים של הפרויקט המיוחד ומי שמנהל את החנויות בירושלים. בימים אלה הוא

דהן: "פעם חשבתי שמי שמבקש עזרה הוא אדם חלש, היום אני מבינה שמי שמבקש עזרה פשוט רוצה לחיות".

שהחלטתי ללכת על כל הקופה ולרצות שזה יהיה האשפוז האחרון שלי. נתתי לרופאים לטפל בי והייתי קשובה אליהם. בו זמנית החלטתי לאמץ את המחלה שלי - את הסכיזופרניה, להשלים איתה ולטפל בה. הפעם גם הרופאים לא ויתרו לי. הם החליטו לנסות הכול עד שמשוהו יעבוד כמו שצריך, כדי שזאת תהיה הפעם האחרונה שאתאשפו. בין היתר ניסו כל מיני תרופות. "עם תום האשפוז הם הפנו אותי לוועדת 'סל שיקום', והם סיפרו לי שעומדת להיפתח חנות בגדים יד שנייה שבה אוכל להשתלב. הפעם החלטתי לא לוותר לעצמי ולהישאר במקום גם אם לא יהיה לי קל. נעזרתי בכל אנשי המקצוע האפשריים וזה הוכיח את עצמו. אט אט צמחתי מממיינת ומוכרת למנהלת משמרת, והשאר היסטוריה".

היום דהן מאוזנת מבחינה תרופתית, היא מקבלת תרופה חדשה שלדעתה מחוללת פלאים. והכי חשוב - אין לה תופעות לוואי, כי תרופות פסיכוטיות לעיתים קרובות גורמות לתחושה של אפתיות ומקהות את החושים. לפני כחודש החלה לעבוד בעמותת "אנוש" והיא מאוד מרוצה מעבודתה. "לקראת סיום עבודתי בבידעם, שלחתי קורות חיים למספר מקומות ובסופו של דבר התקבלתי לאנוש. העובדה שעדיין עבדתי בבידעם כשחיפשתי עבודה מאוד עזרה לי, זה נתן לי גב וביטחון, כי חיפוש אחר עבודה זה דבר מלחיץ מאוד שמכניס לחרדות שאולי לא ירצו אותנו כי יחששו מפנינו".

מה קיבלת מהעבודה בבידעם? "הבידעם זאת מתנה שקיבלתי מבורא עולם. הוא אמר לי - תתאמצי עוד קצת. עוד כאב אחה, עוד אשפוז ובסוף תקבלי גם מתנה. המקום הזה נתן לי את התובנה שהשמיים הם הגבול. קיבלתי ביטחון, משפחה חמה ותומכת, חברות ובעיקר רצון לחיות. כיום יש בי תקווה ואמונה שאני יכולה לעבוד גם מחוץ למפעלים מוגנים". מעבר לחברויות שנוצרו והביטחון שצברת בתפקיד, את מרגישה שהעבודה שם שינתה את ההסתכלות שלך?

אביהוד נולד בירושלים וגדל בלוס אנג'לס, בארצות הברית, למשפחה מסורתית שעברה תהליך של חזרה בתשובה. בגיל 17 קפץ כיתה, כך שקצת לפני שחגג את יום הולדתו ה-20 סיים כבר תואר ראשון במדעי המדינה. "רציתי להיות ראש ממשלה, עד שהבנתי שהכוח נמצא בעשייה האזרחית". בהמשך חזר לארץ ועשה שירות צבאי כקצין טירונות. בגיל 23 התחתן וחזר לארצות הברית לעבוד בעסק המצליח של אביו לייצור כיסאות גלגלים.

למרות החיים הטובים והנוחות הכלכלית, החליט בגיל 27 לחזור

בחברות לימודי גמרא. מדובר באנשים שעד אז ישבו בבית ולא עשו כלום, חלקם אפילו לא קיבלו סיוע של פסיכיאטר, כי לא היה מי שיעזור להם או שיעצו להם משהו משמעותי. הלימוד בחברות עזר לאנשים הללו מאוד, העניק לחייהם משמעות ותחושה של ביטחון וערך עצמי".

אורנה הרוש: "אנשים רבים סובלים ממחלת נפש כזו או אחרת, ומה שחשוב לדעת זה שניתן להתמודד עם המחלה ולכן גם לא צריך להסתיר או להתבייש בה"

עם משפחתו הצעירה לישראל. במשך שש שנים למד לימודי רבנות בכולל של הרב מרדכי אליהו ("זאת הייתה זכות ומתנה גדולה"), אך החליט לא להמשיך ולכהן כרב בקהילה או ברבנות. "לא עניין אותי מוסד הרבנות על כל הפוליטיזציה שבו, חיפשתי לעשות משהו משמעותי יותר למען החברה, שיגרום גם לי להרגיש שהחיים שלי הם משמעותיים". הוא התחיל לתת שיעור בדף היומי בבית כנסת ליד הבית שבו הוא מתגורר בשכונת ארנונה הירושלמית, שם הכיר לו אחד מתלמידיו, שעסק בתחום בריאות הנפש, את התחום לגונוניו, והציע לו להקים בית מדרש שיקומי לפגועי נפש. אביהוד לקח את היוזמה בשתי ידיים, רץ מבית חולים לפגועי נפש אחד למשנהו, ביקר בהוסטלים ותחנות לבריאות המשפחה; משם גייס את קבוצת הלומדים הראשונה שלו והקים בית מדרש, שתוך שבע שנים הפך לרשת של בתי מדרש בכל רחבי הארץ שבה למדו כ-250 איש. "זה כולל בוקר שבו לומדים אנשים

תוך כדי עבודה בכתי המדרש, אביהוד נחשף לרבדים שונים בתחום בריאות הנפש. בשלב כלשהו הבין שאתח הבעיות הקשות של אנשים הלוקים בנפשם היא שהם מתקשים בשלב הראשוני של השיקום למצוא עבודה ולהשתלב בה. אביהוד שמעיד על עצמו כאדם היפראקטיבי, שינס מותניו והחליט לנסות ולמצוא פתרון לבעיה. "למשרד הבריאות יש סל שיקום - סל של שירותים לאנשים עם בעיות נפשיות, בעיקר שירותי בריאות ותעסוקה; אך דווקא התחום של 'תעסוקה מעברית' כהכנה לעבודה קבועה, זקוק לחיזוק. פגועי נפש זקוקים לתקופה של 'אחרי המשבר' כדי להבין למה לא הצליחו למצוא את הכוחות להתמודד עם המחלה ואיך מתמודדים נכון. לא לתת לקושי הנפשי לנהל אותם, אלא ללמוד להתמודד עם הבעיה". לפני שלוש שנים פתח במתחם התחנה הראשונה בירושלים חנות צמחים שהייתה אמורה לספק

תעסוקה מעברית. החנות לא הצליחה כיוון שהמודל הכלכלי לא היה נכון, ואז החליט להתביית על ביגוד. יחד עם איש העסקים אלי לדרמן מרעננה, החליטו להקים את הפרויקט שדרש גיוס לא מבוטל של משאבים.

"האנשים שעובדים פה ומגיעים מדויר מוגן, הוסטל או בתי חולים, רוכשים מיומנויות שיוזקקו להן כאשר בתום השנה ייצאו לעבוד בחוץ. החנות היא למעשה מעבדה שמאפשרת לעבוד על הקשיים האישיים שלהם ולעזור להם להחלים. אנחנו מלמדים אותם על בחירה אישית, עצמאות וביטחון עצמי, כשהמטרה בסופו של דבר היא שבתום השנה הם יהיו כשירים לעבוד בכל עבודה בחוץ. יש בחנות פתיחות רבה ופרגון, מדברים על הכול באופן הכי גלוי וחופשי. יש לנו ליווי והדרכה של ד"ר נעמה כץ, מומחית בבריאות הנפש מהקריה האקדמית אונג, שמייצגת לאורך התהליך ומראה לנו כיצד לתמוך בצמיחה האישית של העובדים. לצידה נמצאת מרפאה בעיסוק, ורד גולדמן גרבר, שנמצאת בחנות ארבעה ימים בשבוע. יש לנו גם את סטפני, הסטייליסטית שדואגת לעיצוב המקום, ואשתי, איריס, שנרתמה לסייע בניהול החנות. אנחנו בונים תוכנית שיקום אישית לכל עובדת, עם מטרות ויעדים שנבדקים לאורך כל הדרך. הנשים מאוד מחזקות אחת את השנייה, יש ביניהן שיח מאוד חיובי". אתה לא מרגיש שהעובדה שרוב העובדות פגועות נפש עלולה להבהיל את הלקוחות? "רבים מהקונים שמגיעים לחנות לא יודעים על הסיפור שעומד מאחורי הקמתה של החנות ולא מרגישים שיש למוכרות קושי כלשהו. אנשים חוששים מפגועי נפש, כי הם לא מכירים מספיק והם ניזונים בעיקר מסרטים. רוב העובדות שלנו שסיימו כאן שנה הצליחו להשתלב בשוק העבודה בחוץ. הנשים שיוצאות מאן נמצאות במקום אחר, הן בעלות ביטחון עצמי, מודעות ליכולות שלהן והכי חשוב, המחלה כבר לא מנהלת אותן". ■